

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 2. juna 2017. godine
Ref. br.: RK 1079/17

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI133/16

Podnosilac

Društvo sa ograničenom odgovornošću “3CIS JSC“

**Ocena ustavnosti presude A. A. br. 232/2015 Apelacionog suda
Kosova u Prištini od 9. marta 2016. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo Društvo sa ograničenom odgovornošću “3CIS JSC“ (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) koje zastupa Petrit Prekazi, na osnovu ovlašćenja izdatog od strane generalnog direktora podnosioca.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu (A. A. br. 232/2015 od 09. marta 2016) Apelacionog suda Kosova u Prištini, koju je podnosilac zahteva primio 25. jula 2016. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su navodno povređena prava podnosioca zagwarantovana članovima 3. [Jednakost pred zakonom], 22 [Direktna primena međunarodnih instrumenata] 24. [Jednakost pred Zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), u vezi sam članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članovima 21.4 i 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 16. novembra 2016. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 14. decembra 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekim Sejdiu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Selvete Gërzhaliu Krasniqi i Gresa Caka Nimani.
7. Dana 12. januara 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Apelacionom sudu Kosova u Prištini.
8. Dana 08. maja 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 7. avgusta 2013. godine, podnosilac zahteva je primio Obaveštenje o ponovnoj proceni poreza, izdato od strane Poreske administracije Kosova (u daljem tekstu PAK).
10. Ovim obaveštenjem, nakon provere zasnovane na registarskim knjigama podnosioca zahteva, PAK je odredio da je podnosilac zahteva u obavezi da izvrši plaćanje obaveza Poreza na dodatnu vrednost (u daljem tekstu PDV) u iznosu od 424,321.98 €, za poreske periode fiskalne 2008, 2009. i 2010. godine.

11. Dana 12. avgusta 2013. godine, podnosilac zahteva je podneo žalbu (br. 243/2013) PAK-u Odeljenju za žalbe, u kojoj je isticao primena zakonodavstva od strane PAK, je bila neispravna, zato što PAK nije analizirao specifične transakcije koje su se obavljale u inostranstvu.
12. Dana 19. septembra 2013. godine, PAK Odeljenje za žalbe (odlukom br. 243/2103).je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva
13. Dana 17. oktobra 2013. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu protiv tužene PAK pred Osnovnim sudom u Prištini-Odeljenje za administrativna pitanja.
14. Podnosilac zahteva je u tužbi tvrdio da je PAK, u slučaju kada je teretio podnosioca kao poreskog obaveznika sa PDV-om, tumačio i na pogrešan način primenio odredbe zakona o PDV-u.
15. Dana 24. juna 2015. godine, Osnovni sud u Prištini (presudom A. br. 1350/13) je prihvatio tužbeni zahtev podnosioca zahteva kao osnovan i poništio odluku (br. 243/2013) PAK-a Odeljenja za žalbe u Prištini, i obaveštenje za ponovno procenjivanje poreza PAK-a.
16. PAK je podnela žalbu Apelacionom sudu zbog suštinske povrede odredbi parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
17. Dana 9. marta 2016. godine, Apelacioni sud Kosova u Prištini (presudom A.A. br. 232/2015) usvojio žalbu PAK i naložio sledeće:
 - I. Prihvata se žalba tužene, Poreske administracije Kosova, u Prištini.*
 - II. Poništava se presuda Osnovnog suda u Prištini – Departman za administrativna pitanja, fiskalna divizija, A. br. 1350/2013, od 26.06.2015. god.*
 - III. Odbija se tužba tužioca „3CIS“, (JSC), d. o. o., sa sedištem u Prištini.*
 - IV. Potvrđuje se odluka br. 243/2013, od 19.09.2013. god., Departmana za žalbe Poreske administracije Kosova u Prištini.“*
18. Dana 5. oktobra 2016 godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Kancelariji glavnog državnog tužioca zahtevajući da pokrene postupak pred Vrhovnim sudom protiv presude (A. A. br. 232/2015) Apelacionog suda u Prištini.
19. Dana 07. oktobra 2016. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je obaveštenjem KMLA. br. 7/2016 obavestila podnosioca zahteva kao što sledi:

“Nakon ispitivanja spisa predmeta, obaveštavamo vas da vaš predlog nije odobren, zato što prema oceni Kancelarije glavnog državnog tužioca, ne postoje dovoljni zakonski razlozi za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti, propisanim članom 247 stav 1 tačka a) i b) Zakona o parničkom postupku.“

Navodi podnosioca

20. Najpre, Podnosilac zahteva smatra da je glavno pitanje u vezi poreskih obaveza da li podnosilac zahteva može uopšte biti poreski obveznik PDV-a na Kosovu uzimajući u obzir da ova kompanija nudi profesionalne usluge iz udaljenosti za klijente iz inostranstva u oblasti telekomunikacionih mreža, konfiguracija i dizajniranje, ispitivanje i veštačenje opreme, kao i integracija i menadžiranje telekomunikacionih mreža sa naprednom tehnologijom.
21. Dalje, podnosilac zahteva navodi da je određivanje mesta pružanja elektronskih usluga predstavlja osnov za određivanje poreza. On dalje tvrdi da postoji nejasnoća u vezi zakonske regulative i pratećih uredbi vezano za PDV za ovako specifičnu vrstu poslova koje obavlja podnosilac zahteva i da je zbog toga trebalo primeniti direktivu Evropske zajednice 2006/112/EC od 28.11.2006. godine, kako je to i uradio Osnovni sud u Prištini.
22. Podnosilac zahtev smatra da osporena presuda Apelacionog suda; nije odredila mesto pružanja usluga; nije obrazložila obavezu plaćanja PDV-a od strane podnosioca; da je apelacioni sud uzeto u obzir samo navode žalbe PAK i da apelacioni sud nije poštovao princip jednakosti oružja; da je apelacioni sud trebao da angažuje veštaka u pogledu tumačenja pravnih normi; da je presuda zasnovana isključivo primenom član 9 stav 2 Uredbe 2002/17 o PDV i dopunjenog Zakonom br. 30/L-114 o PDV; da se ove odredbe ne mogu primeniti u slučaju podnosioca zahteva; da su ove odredbe u potpunoj suprotnosti sa ciljem i duhom Zakonom br. 2004/48; da apelacioni sud nije mogao jasno da utvrdi nameru zakonodavca u vezi određivanja mesta pružanja elektronskih usluga pa je zato je u ovom slučaju apelacioni sud trebalo da se primeni direktiva Evropske zajednice 2006/112/EC od 28.11.2006.
23. Podnosilac zahteva smatra da osporena presuda Apelacionog suda nije “ *pružila jasan i potpun odgovor u vezi glavnog pitanja što se tiče određivanja obaveze plaćanja PDV za pružene usluge stranim klijentima van Kosova, i to predstavlja povredu prava podnosioca zahteva za pravično i nepristrasno suđenje.*“
24. Polazeći od gore navedenih navoda podnosilac zaključuje da je pogrešna interpretacija člana 9 stava 2 Uredbe 2002/17 na početku od strane PAK-a koja je kasnije potvrđena presudom Apelacionog suda dovela do povreda prava predviđenih članovima 3., 22., 24. i 31. Ustava kao i člana 6. EKLJP.
25. Podnosilac zahteva od Suda zahteva da proglasi zahtev prihvatljivim i da proglasi nevažećom presudu Apelacionog suda Kosova u Prištini.

Prihvatljivost zahteva

26. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i predviđeni Poslovníkom.
27. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

28. Pored toga, Sud se poziva na stav 4, člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuje:

„4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.

29. Sud se, takođe, poziva na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji predviđa:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

30. Štaviše, Sud uzima u obzir pravilo 36 (1) (d) i (2) (a) Poslovnika, koje predviđa:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

(a) da zahtev nije prima facie opravdan.

31. U ovom slučaju, Sud ocenjuje da je podnosilac ovlašćena strana da podnese zahtev Ustavnom sudu, iscrpeo je delotvorna pravna sredstva, stoga je ispunio proceduralne uslove predviđene članovima 21.4 i 113.7 Ustava. Takođe, zahtev je podnet u zakonskom roku od četiri meseca, kao što se zahteva članom 49. Zakona.
32. Međutim, da bi utvrdio prihvatljivost zahteva Sud, dalje, mora oceniti da li je podnosilac zahteva ispunio uslove propisane članom 48. Zakona i uslove prihvatljivosti predviđene u pravilu 36 Poslovnika.
33. U tom smislu, Sud primećuje da je podnosilac zahteva izgradio svoj slučaj na zakonskim osnovama tvrdeći uglavnom da je presuda u njegovom slučaju doneta uz pogrešno i nepotpuno tumačenje relevantnih zakona od strane redovnih sudova.
34. U stvari, Sud primećuje da se podnosilac zahteva poziva na članove 3., 22. 24. i 31. Ustava u vezi sam članom 6. EKLJP. Međutim, u osnovi sve tvrdnje podnosioca su vezane za povredu člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.
35. Sud primećuje da je podnosilac ponavlja iste tvrdnje koje je isticao i u postupcima pred redovnim sudovima, gde je Apelacioni sud (presudom A. A.

br. 232/2015) dao detaljan odgovor na sve ove tvrdnje podnosioca obrazlažući da:

“... Prema članu 9 stav 2 Uredbe br. 2001/11, izmenjene sa Uredbom 2002/17, izmenjene i dopunjene sa Zakonom br. 03/L-114 o PDV, propisuje se kao u navodu: „Izuzev ako je drugačije određeno sadašnjim Pravilnikom, nabavka usluga, uključujući i transportne usluge, vrši se u mestu poslovanja dobavljača usluga, ili ,ako se to ne može utvrditi , onda u mestu gde su usluge izvršene”. Vršeci tumačenje ovog člana, veće ocenjuje da je sve jasno i da nema nejasnoća da u razdoblju od 2008. godine i sve do 30.06.2010. god., dok je bio na snazi ovaj zakon, obavezu za izvršenje prevoznčkih usluga i ovakvih dostava kao konkretno u slučaju tužioca, za usluge izvršena van Kosova zadužuje se sa PDV-om kao mesto dostave sedište tužioca.“

36. Dalje, Apelacioni sud je (presudom A. A. br. 232/2015) dao detaljan odgovor zašto je Osnovni sud u Prištini pogrešno primenio materijalno i procesno pravo obrazlažući:

„Veće ne može da prihvati kao pravično tumačenje zakonskih odredbi od strane prvostepenog suda, koji gore navedeni član 9.2 ocenjuje kao nepotpun i nejasan za određivanje mesta dostave usluga, posebno kada je reč o elektronskim uslugama, jer ova odredba jasno određuje da mesto odakle se pružaju usluge, je radno mesto dobavljača a ako se to ne može utvrditi, onda je mesto gde su usluge izvršene. Zato veće ne priznaje kao pravično da na ovu osnovu prvostepeni sud se prvo zasniva na odredbe Zakona 03/L-146 za PDV, za razdoblje od 2008. godine do 30. 06. 2010. god., koji nije bio na snazi za period za koji se tužilac zadužuje sa PDV-om, na gore navedene zakonske osnove.

37. Sud ponavlja da nema zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Podnosilac zahteva mora podneti obrazloženu tvrdnju i ubedljiv argument kada tvrdi da je javni organ povredio ustavna prava i slobode zaštićene Ustavom.
38. Sud podseća da nije uloga Ustavnog suda da se bavi navodnim materijalnim greškama ili pravnim zabudama redovnih sudova, ukoliko tim greškama nisu povređena prava i slobode zaštićene Ustavom, i samo u meri u kojoj je do takve povrede došlo.
39. Dalje, zadatak Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci u redovnim sudovima bili pravični u celini, uključujući i način na koji su dokazi uzeti (vidi: slučaj *Dukmedjian protiv Francuske*, aplikacija br. 60495/00, stav 71, ESLJP, presuda od 31. januar 2006. godine).
40. Pored toga Sud, takođe, ponavlja da je uloga Ustavnog suda da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima a ne da se bavi tumačenjem i primenom unutrašnjeg prava, jer je to zadatak redovnih sudova (vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96,

ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine, vidi, takođe slučaj: KI70/11, podnosioci zahteva: *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

41. Sud smatra da je podnosilac zahteva imao mogućnost da predstavi pred redovnim sudovima njegove argumente i obrazloženja, materijalne i pravne, za rešavanje spora; njegovi argumenti su uredno saslušani i uredno pregledani od strane poreske administracije Kosova i redovnih sudova; postupci su, gledano u celini, bili pravični i donete odluke su bile detaljno opravdane.
42. Sud, dalje, smatra da se podnosilac zahteva ne slaže ishodom postupka pred redovnim sudovima. Međutim, nezadovoljstvo podnosioca ishodom postupka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi pokrenuti dokazanu tvrdnju o povredi ustavnog prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi: *mutatis mutandis* slučaj *Mezotur - Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, stav 21, EKLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).
43. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije izneo potkrepljenu i konkretnu tvrdnju o povredi svojih prava i nije objasnio kako je i zašto presuda Apelacionog suda mogla povrediti njegova ustavna prava; on je samo naveo da je došlo do povrede ustavnih prava. On nije pružio nikakav *prima facie* dokaz koji bi ukazao na povredu njegovih ustavnih prava (vidi: *Trofimchuk protiv Ukraine* ESLJP, paragrafi 50-55. presuda br. 4241/03) od 28. oktobra 2010. godine).
44. Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio tvrdnje da su relevantni postupci bili nepravični ili proizvoljni i da su osporenom odlukom povređena ustavna prava i slobode garantovane Ustavom i EKLJP (vidi, *mutatis mutandis*: *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).
45. Dakle, Sud smatra da uslovi prihvatljivosti precizirani Zakonom i propisani Poslovníkom o radu nisu ispunjeni.
46. Stoga, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv, kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (2) a) i 56 Poslovnika, na sednici održanoj 08. maja 2017. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

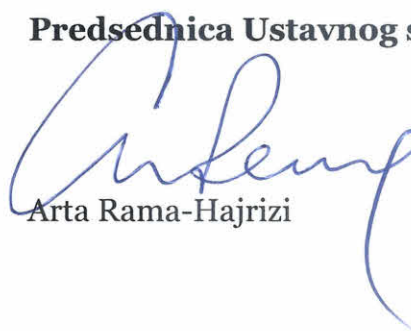
Sudija izvestilac

Bekim Sejdiu

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi